

Fundacja
Ogród
Sprawiedliwych
2024

Garden
of the Righteous
Foundation
2024

Fundacja
Ogród
Sprawiedliwych

2024

Garden
of the Righteous
Foundation

2024

- 3 Ogród Sprawiedliwych
Garden of the Righteous
- 5 Komitet Fundacji
Ogród Sprawiedliwych
Garden of the Righteous
Foundation Committee
- 9 Fundacja
Ogród Sprawiedliwych
Garden of the Righteous
Foundation
- 11 Edukacja
Education
- 17 Upamiętnienia
Commemorations

Ogród Sprawiedliwych

Ogród Sprawiedliwych w Warszawie powstał jako oddolna inicjatywa społeczna, zainspirowana działalnością włoskiej Fundacji GARIWO we współpracy z Domem Spotkań z Historią, przy wsparciu byłego premiera Rzeczypospolitej Polskiej Tadeusza Mazowieckiego oraz władz dzielnicy Wola.

Idea tworzenia Ogrodów i honorowania osób, które w Europie i poza nią – w czasie nazizmu i komunizmu, ludobójstw, masowych mordów, zbrodni przeciwko ludzkości popełnionych w XX i XXI wieku – ratowały życie ludzi lub występowały w obronie ludzkiej wolności i godności, znalazła w Polsce żywy oddźwięk. Takie miejsca przekazują piękno osoby ludzkiej, wydobywając z zapomnienia działania upamiętnionych osób i upubliczniając ich czyny.

Garden of the Righteous

The Garden of the Righteous in Warsaw was established as a grassroots social initiative, inspired by the activities of the Italian GARIWO Foundation in collaboration with the House of Meetings with History, with the support of former Prime Minister of the Republic of Poland, Tadeusz Mazowiecki, and the authorities of the Wola district.

The idea of creating Gardens and honoring individuals who, in Europe and beyond – during Nazism, communism, genocides, mass murders, and crimes against humanity committed in the 20th and 21st centuries – saved human lives or stood in defense of human freedom and dignity has resonated strongly in Poland. These places convey the beauty of the human spirit, bringing the actions of the commemorated individuals out of obscurity and into public awareness.

Oryginalność inicjatywy polega na tworzeniu demokratycznego udziału w wyborze Sprawiedliwych. Każdy może zgłosić i przesłać do Komitetu Fundacji Ogród Sprawiedliwych kandydaturę osoby do upamiętnienia w Ogrodzie. Dla każdej z uhonorowanych w Ogrodzie osób dedykowany jest kamień pamiątkowy, na którym zamieszczona jest inskrypcja z uzasadnieniem wyboru. Rosnące wokół drzewa stanowią żywą metaforą odradzania się, nadziei i zwycięstwa życia – Ogród powstał bowiem na terenie byłego getta warszawskiego, którego 400 000 mieszkańców zostało brutalnie zgładzonych w czasie II wojny światowej.

Ogród Sprawiedliwych ma symboliczne znaczenie nie tylko dla Warszawy, ale przede wszystkim dla historii świata. Nieopodal Ogródu znajduje się kościół św. Augustyna, który jako jedyny na terenie warszawskiego getta ocalał z powojennej pożogi i w którym w czasie II wojny światowej udzielano schronienia uciekającym z getta Żydom. W bliskiej odległości od Ogródu, na terenie getta warszawskiego, w czasie wojny znajdował się także największy sierociniec dla dzieci żydowskich prowadzony przez Janusza Korczaka. Przy tej samej ulicy Dzielnej, wzdłuż której znajduje się Ogród Sprawiedliwych, funkcjonowało w czasie II wojny światowej więzienie PAWIAK, które stało się miejscem kaźni około 100 tysięcy Polek i Polaków. Przetrzymano tam również osoby pochodzenia żydowskiego: Janusza Korczaka czy Emanuela Ringelbluma, a także osoby udzielające pomocy ludności żydowskiej, w tym Irenę Sendlerową. W odległości kilkuset metrów od Ogródu w piwnicach domu przy ulicy Nowolipki 68 znajdowało się miejsce ukrycia Archiwum Ringelbluma.

Kandydatury Sprawiedliwych można zgłaszać do 30 listopada każdego roku na adres:

anna.ziarkowska@ogrodsprawiedliwych.pl

The uniqueness of this initiative lies in its democratic participation in the selection of the Righteous. Anyone can nominate a candidate for commemoration in the Garden by submitting their application to the Committee of the Garden of the Righteous Foundation. Each honored individual in the Garden is dedicated a memorial stone, inscribed with the justification for their selection. The trees growing around are a living metaphor for rebirth, hope and the victory of life – the Garden was established on the site of the former Warsaw Ghetto, whose 400,000 inhabitants were brutally exterminated during World War II.

The Garden of the Righteous holds symbolic significance not only for Warsaw but also for world history. Nearby stands St. Augustine's Church, the only church within the Warsaw Ghetto to survive the destruction of war. During World War II, it provided refuge to Jews fleeing the ghetto. Close to the Garden, within the former ghetto area, was the largest orphanage for Jewish children, run by Janusz Korczak. Along Dzielna Street, where the Garden is located, operated the PAWIAK prison during the war, a place of execution for approximately 100,000 Poles. Among those imprisoned there were Jewish individuals: Janusz Korczak and Emanuela Ringelblum, as well as people who aided the Jewish population, including Irena Sendler. A few hundred meters from the Garden, in the basement of a house at 68 Nowolipki Street, was the hiding place of the Ringelblum Archive.

Candidates of the Righteous can be submitted until November 30 each year to the e-mail address:

anna.ziarkowska@ogrodsprawiedliwych.pl

Komitet Fundacji Ogród Sprawiedliwych

Corocznie Sprawiedliwych wyłania Komitet Fundacji Ogród Sprawiedliwych w składzie:

Agnieszka Bieńczyk-Missala

przewodnicząca Komitetu Fundacji Ogród Sprawiedliwych

Wojciech Białożył

członek zarządu Fundacji Centrum im. prof. Bronisława Geremka

Francesco M. Cataluccio

przedstawiciel fundacji GARIWO w Polsce

Bogdan Białek

prezes Stowarzyszenia im. Jana Karłowicza

Alicja Bartuś

kierowniczka Oświecimskiego Instytutu Praw Człowieka

Konstanty Gebert

dziennikarz, publicysta, wykładowca akademicki, tłumacz, założyciel miesięcznika „Midrasz”

Piotr Jakubowski

dyrektor Domu Spotkań z Historią

Artur Jóźwik

dyrektor Biura Kultury w Urzędzie m. st. Warszawy

Urszula Kierzkowska

prawniczka

Garden of the Righteous Foundation Committee

Every year, the Righteous are selected by the Garden of the Righteous Foundation Committee, consisting of:

Agnieszka Bieńczyk-Missala

chairwoman of the Foundation Committee Garden of the Righteous

Wojciech Białożył

board member of The Bronisław Geremek Foundation

Francesco M. Cataluccio

representative of the GARIWO foundation in Poland

Bogdan Białek

president of the Jan Karłowicz Association

Alicja Bartuś

head of the Oświecim Institute for Human Rights

Konstanty Gebert

journalist, publicist, academic lecturer, translator, founder of the monthly magazine "Midrasz"

Piotr Jakubowski

director of the History Meeting House

Artur Jóźwik

director of the Culture Office at the City Hall of the Capital City of Warsaw

Urszula Kierzkowska

lawyer

Maja Komorowska

aktorka filmowa i teatralna

Lena Kolarska-Bobińska

socjolog, profesor nauk humanistycznych

Zbigniew Nosowski

publicysta, redaktor naczelny kwartalnika „Więź”

Wacław Oszajca

jezuita, publicysta, współzałożyciel i członek rady programowej Wschodniej Fundacji Kultury „Akcent”

Adam Daniel Rotfeld

profesor nauk humanistycznych, dyplomata, członek rady Fundacji Służby Rzeczypospolitej

Paula Sawicka

przewodnicząca Rady Programowej Stowarzyszenia Otwarta Rzeczpospolita

Michael Joseph Schudrich

Naczelny Rabin Polski, członek Kolegium Społecznego Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

Zygmunt Stępiński

dyrektor Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN

Anna Stupnicka-Bando

prezeska Polskiego Towarzystwa Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata

Róża Thun

działaczka polityczna, posłanka do Parlamentu Europejskiego

Józef Wancer

cłonek Rady i Przewodniczący Komisji Finansowej Fundacji Auschwitz-Birkenau

Maja Komorowska

film and theatre actress

Lena Kolarska-Bobińska

sociologist, professor of humanities

Zbigniew Nosowski

publicist, editor-in-chief of the quarterly "Więź"

Wacław Oszajca

Jesuit, publicist, co-founder and member of the program board of the Eastern Cultural Foundation "Akcent"

Adam Daniel Rotfeld

professor of humanities, diplomat, member of the council of the Foundation for the Service of the Republic of Poland

Paula Sawicka

chairwoman of the Program Board of the Open Republic Association

Michael Joseph Schudrich

chief Rabbi of Poland, member of the Social Board of the Museum of the History of Polish Jews POLIN

Zygmunt Stępiński

director of the Museum of the History of Polish Jews POLIN

Anna Stupnicka-Bando

president of the Polish Association of Righteous Among the Nations

Róża Thun

political activist, member of the European Parliament

Józef Wancer

member of the Council and Chairman of the Financial Committee of the Auschwitz -Birkenau Foundation

Ewa Wierzyńska

dyrektorka Fundacji Edukacyjnej Jana Karckiego, inicjatorka i kierowniczką programu edukacyjnego „Jan Karcki: Niedokończona Misja”, realizowanego w ramach projektu przy Muzeum Historii Polski

Małgorzata Zakrzewska

radna m.st. Warszawy, Wiceprzewodnicząca Komisji Kultury i Promocji

Anna Ziarkowska

prezeska Zarządu Fundacji Ogród Sprawiedliwych

Ewa Wierzyńska

director of the Jan Karcki Educational Foundation, initiator and manager of the educational program "Jan Karcki: Unfinished Mission", implemented as part of a project at the Polish History Museum

Małgorzata Zakrzewska

councilor of the Capital City of Warsaw, Vice-Chairwoman of the Culture and Promotion Committee

Anna Ziarkowska

president of the Board of the Garden of the Righteous Foundation

Pierwsze posiedzenie Komitetu pod przewodnictwem Tadeusza Mazowieckiego, fot. DSH
The first session of the Committee chaired by Tadeusz Mazowiecki, photo: DSH

Fundacja Ogród Sprawiedliwych

Fundacja Ogród Sprawiedliwych została założona w 2023 r. Jej fundatorami są Józef Wancer, Fundacja Auschwitz-Birkenau i mediolańska Fundacja GARIWO. Fundacja prowadzi działalność w obszarze praw człowieka. W szczególności stawia sobie za cel popularyzowanie i upamiętnianie postaw Sprawiedliwych, a także podejmuje starania na rzecz demokratyzacji świata poprzez wspieranie i prowadzenie działań edukacyjnych, które służą budowaniu atmosfery tolerancji, zaufania i szacunku wobec osób różnych narodowości, płci, mniejszości, kultur i religii.

Fundacja sprawuje pieczę nad Ogrodem Sprawiedliwych w Warszawie (skwer generała Jana „Jura” Gorzechowskiego).

Garden of the Righteous Foundation

The Garden of the Righteous Foundation was established in 2023. Its founders are Józef Wancer, the Auschwitz-Birkenau Foundation, and the Milan-based GARIWO Foundation. The Foundation operates in the field of human rights, with a particular focus on promoting and commemorating the attitudes of the Righteous. It also strives for the democratization of the world by supporting and conducting educational activities that foster an atmosphere of tolerance, trust, and respect for people of different nationalities, genders, minorities, cultures, and religions.

The Foundation oversees the Righteous Garden in Warsaw (General Jan "Jur" Gorzechowski Square).

Rada Fundacji Ogród Sprawiedliwych:

Wojciech Soczewica

przewodniczący Rady Fundacji
Ogród Sprawiedliwych

Francesco M. Cataluccio

Konstanty Gebert

Piotr Jakubowski

Józef Wancer

Fundatorzy Fundacji Ogród Sprawiedliwych:

Fundacja Auschwitz-Birkenau

GARIWO

Józef Wancer

Prezeska Zarządu Fundacji:

Anna Ziarkowska

Dział edukacji:

Justyna Dominiak

koordynatorka projektów edukacyjnych

Adam Rębacz

współpraca z nauczycielami

Radosław Miadieleko

komunikacja i zarządzanie projektami

kontakt:

edukacja@ogrodsprawiedliwych.pl

Council of the Garden of the Righteous Foundation:

Wojciech Soczewica

chairman of the Council of the Garden
of the Righteous Foundation

Francesco M. Cataluccio

Konstanty Gebert

Piotr Jakubowski

Józef Wancer

Founders of the Garden of the Righteous Foundation:

Fundacja Auschwitz-Birkenau

GARIWO

Józef Wancer

President of the Foundation's Management Board:

Anna Ziarkowska

Education department:

Justyna Dominiak

educational project coordinator

Adam Rębacz

cooperation with teachers

Radosław Miadieleko

communication and project management

contact:

edukacja@ogrodsprawiedliwych.pl

Edukacja

Fundacja Ogród Sprawiedliwych – wspieramy, in- spirujemy, uczymy się!

Fundacja Ogród Sprawiedliwych od lat z sukcesem realizuje projekty edukacyjne, które zmieniają życie uczestniczek i uczestników oraz społeczności, w których działamy. Wspieramy i prowadzimy działania edukacyjne służące budowaniu atmosfery tolerancji, zaufania i szacunku wobec osób różnych narodowości, płci, mniejszości, kultur i religii. Naszym celem jest wspieranie rozwoju edukacyjnego dzieci, młodzieży oraz dorosłych.

Nasze osiągnięcia:

- **Edukacja na rzecz praw człowieka** – realizowane przez nas projekty wpływają na kształtowanie postaw tolerancji, otwartości na inność, przeciwdziałają przemocy i ksenofobii.
- **Edukacja równościowa** – nasze projekty kładą duży nacisk na równość i integrację społeczną. Prowadzimy warsztaty, które umożliwiają uczestnikom zrozumienie różnorodności i akceptację inności, promując postawy szacunku wobec innych.
- **Rozwój kompetencji społecznych** – wspieramy młodzież w nauce umiejętności współpracy, komunikacji oraz rozwiązywania konfliktów. Nasze programy pomagają uczestnikom w lepszym radzeniu sobie w trudnych sytuacjach społecznych i życiowych.

Education

Garden of the Righteous Foundation – we support, we inspire, we learn!

For years, the Garden of the Righteous Foundation has been successfully implementing educational projects that change the lives of its participants and the communities in which we operate. We support and conduct educational activities that serve to build an atmosphere of tolerance, trust and respect for people of different nationalities, genders, minorities, cultures and religions. Our goal is to support the educational development of children, youth and adults.

Our accomplishments:

- **Education for human rights** – the projects we implement influence the shaping of attitudes of tolerance, openness to otherness, counteract violence and xenophobia.
- **Equality education** – our projects place great emphasis on equality and social integration. We run workshops that enable participants to understand diversity and accept otherness, promoting attitudes of respect towards others.
- **Development of social skills** – we support young people in learning cooperation, communication and conflict resolution skills. Our programs help participants cope better with difficult social and life situations.

- **Edukacja ekologiczna** – zorganizowaliśmy szereg warsztatów, które uczą dzieci i dorosłych, jak dbać o środowisko, jak podejmować działania na rzecz ochrony planety i jak żyć w zgodzie z naturą.
- **Wsparcie dla nauczycieli i opiekunów** – organizujemy szkolenia i warsztaty dla nauczycieli, wychowawców i liderów społecznych, które pomagają w pracy z dziećmi i młodzieżą. Dzięki tym działaniom, pedagodzy zyskują nowe narzędzia i inspiracje do pracy w klasach i grupach.

Jak to robimy?

- realizujemy innowacyjne projekty edukacyjne, które angażują uczestników w praktyczne działania;
- współpracujemy z organizacjami społecznymi, instytucjami edukacyjnymi oraz samorządami, aby nasze projekty miały jak największy zasięg;
- tworzymy przestrzeń dla dialogu międzykulturowego i międzygeneracyjnego, co pozwala na wzajemne uczenie się i zrozumienie.

Dołącz do nas!

Zapraszamy do współpracy szkoły, organizacje społeczne, samorządy oraz wszystkich, którzy pragną aktywnie wspierać edukację i sprawiedliwość społeczną.

Fundacja Ogród Sprawiedliwych

ogrodsprawiedliwych.pl
edukacja@ogrodsprawiedliwych.pl

Wspieraj nasze projekty i bądź częścią pozytywnej zmiany!

- **Ecological education** – we have organized a number of workshops that teach children and adults how to care for the environment, how to take action to protect the planet and how to live in harmony with nature.
- **Support for teachers and guardians** – we organize trainings and workshops for teachers, educators and social leaders, which help in working with children and young people. Thanks to these activities, educators gain new tools and inspiration for working in classes and groups.

How do we do it?

- we carry out innovative educational projects that involve participants in practical activities;
- we cooperate with social organizations, educational institutions and local governments to ensure that our projects have the widest possible reach;
- we create a space for intercultural and intergenerational dialogue, which allows for mutual learning and understanding.

Join us!

We invite schools, social organizations, local governments and all those who wish to actively support education and social justice to cooperate with us..

Garden of the Righteous Foundation

ogrodsprawiedliwych.pl
edukacja@ogrodsprawiedliwych.pl

Support our projects and be part of the positive change!

Projekty edukacyjne zrealizowane w 2024 roku

Jak powstała trąba słonia – Żabińscy i ich zwierzęta

Projekt „Jak powstała trąba słonia” powstał z inspiracji historią Antoniny i Jana Żabińskich, którzy w 2021 r. zostali uhonorowani w Ogrodzie Sprawiedliwych w Warszawie.

Jan był założycielem i dyrektorem warszawskiego Ogrodu Zoologicznego. W czasie okupacji małżeństwo Żabińskich działało na wielu polach konspiracji, a ze swojego domu na terenie zniszczonego zoo uczynili azyl, w którym schronienie znaleźli ludzie i zwierzęta.

To wyjątkowe małżeństwo swoimi działaniami dało świadectwo, że człowiek przepełniony miłością i szacunkiem, nigdy nie będzie obojętny na krzywdę wobec ludzi i zwierząt. Ten brak obojętności przejawiający się w podejmowaniu konkretnych działań, często ryzykownych stanowił główną oś tematyczną przygotowanego projektu. Jego celem było zwrócenie uwagi na

Educational projects carried out in 2024

"How the Elephant's Trunk Was Formed – The Żabińskis and Their Animals"

The project "How the Elephant's Trunk Was Formed" was inspired by the story of Antonina and Jan Żabiński, who were honoured in the Garden of the Righteous in Warsaw in 2021.

Jan was the founder and director of the Warsaw Zoo. During the occupation, the Żabiński couple were active in many areas of conspiracy, and they turned their home on the grounds of the destroyed zoo into a refuge for people and animals.

Through their actions, this unique marriage proved that a man filled with love and respect will never be indifferent to harm to people and animals. This lack of indifference, manifested in taking specific actions, often risky ones, was the main thematic axis of the prepared project. Its aim was to draw attention to the attitudes so typical of the Righteous honored in the

postawy, tak typowe dla Sprawiedliwych uhonorowanych w Ogrodzie Sprawiedliwych w Warszawie, który w 2024 roku obchodził 10-lecie swojego działania.

W ramach projektu zrealizowano pokazy filmowe oraz warsztaty prowadzone przez profesjonalnych opowiadaczy dla rodzin z dziećmi. Spotkania dla rodzin z dziećmi były tłumaczone na Polski Język Migowy. Ponadto przygotowane zostały warsztaty dotykowe dla dzieci które miały za zadanie uwrażliwić uczestników na potrzeby osób niewidomych i niedowidzących. Na rodzinnych warsztatach uczestnicy dowiadawali się kim był Braille oraz co to jest tyflografika oraz na czym polegała działalność Państwa Żabińskich oraz kierowanego przez nich zoo. Następnie każdy uczestnik mógł wykonać swoją pierwszą stronę dotykową, która pomagałaby niewidomym zrozumieć treść opowieści.

Z myślą o osobach niewidomych i niedowidzących w ramach realizowanego projektu zostały przygotowane książeczki dotykowe w systemie Braille'a. Towarzyszące im dotykowe obrazki (tyflografiki) przybliżają treść przygotowanych materiałów.

Na podstawie książek dla dzieci autorstwa Antoniny Żabińskiej powstały karty pracy i słuchowiska dźwiękowe dla dzieci, które zostały opublikowane na stronie i kanale YouTube Fundacji Ogród Sprawiedliwych. W ramach projektu przygotowany został scenariusz do prowadzenia zajęć w szkołach, a w ramach projektu zostało zrealizowanych 5 spotkań dla dzieci w klasach 3-4 szkół podstawowych.

Projekt „Jak powstała trąba słonia – Żabińscy i ich zwierzęta” został dofinansowany ze środków Muzeum Historii Polski w ramach programu „Patriotyzm Jutra”.

Garden of the Righteous in Warsaw, which celebrated its 10th anniversary in 2024.

As part of the project, film screenings and workshops led by professional storytellers for families with children were carried out. Meetings for families with children were translated into Polish Sign Language. In addition, tactile workshops for children were prepared, which were intended to sensitize participants to the needs of blind and visually impaired people. During the family workshops, participants learned who Braille was, what tactile graphics are, and what the activities of the Żabiński family and the zoo they managed consisted of. Then, each participant could make their first tactile page, which would help the blind understand the content of the story.

With blind and visually impaired people in mind, tactile books in the Braille system were prepared as part of the project. The tactile pictures (tactile graphics) accompanying them bring the content of the prepared materials closer.

Based on children's books by Antonina Żabińska, worksheets and audio plays for children were created, which were published on the website and YouTube channel of the Garden of the Righteous Foundation. As part of the project, a scenario for conducting classes in schools was prepared, and 5 meetings for children in grades 3-4 of primary schools were carried out as part of the project.

The project "How the Elephant's Trunk Was Formed – The Żabińskis and Their Animals" was co-financed by the Polish History Museum as part of the "Patriotism of Tomorrow" program.

„Sprawiedliwy, czyli kto?” – druga edycja

W ramach projektu realizowanego od września do grudnia 2024 r. ze środków m.st. Warszawy, Fundacja wprowadziła do szkół podstawowych na Woli tematykę Ogród Sprawiedliwych poprzez innowacyjną wielkoformatową grę planszową. Projekt skupił się na przybliżeniu uczniom ostatnich klas szkoły podstawowej idei Sprawiedliwych oraz postaci, które zostały uhonorowane w Ogrodzie Sprawiedliwych. Gra została wzbogacona o nowe elementy, związane z historiami Sprawiedliwych upamiętnionych w 2024 roku: Jacka Kuronia, Vivian Silver, Ameryki Abu Sabila, braci Andrzeja i Klemensa Szeptyckich.

"Righteous, who is it?" – second edition

As part of the project implemented from September to December 2024 with funds from the Capital City of Warsaw, the Foundation introduced the topic of the Garden of the Righteous to primary schools in Wola through an innovative large-format board game. The project focused on introducing students in the last grades of primary school to the idea of the Righteous and the figures who were honored in the Garden of the Righteous. The game was enriched with new elements related to the stories of the Righteous commemorated in 2024: Jacek Kuroń, Vivian Silver, Amer Abu Sabila and the brothers Andrzej and Klemens Szeptycki.

Sprawiedliwy – czyli kto?

Warsztaty edukacyjne dla klas 7 i 8.

Projekt „Sprawiedliwy, czyli kto?” realizowany przez Fundację Ogród Sprawiedliwych, sfinansowany ze środków miasta stołecznego Warszawy.

projekt finansuje miasto stołeczne Warszawa

Czas trwania 3 godziny lekcyjne
Koszt bezpłatne
Zapisy edukacja@ogrodspawiedliwych.pl

Uczniowie mieli okazję poznać historie osób upamiętnionych w Ogrodzie Sprawiedliwych oraz podjąć refleksję nad tym, co oznacza być sprawiedliwym w dzisiejszym świecie. Warsztaty zakończyły się rozegraniem gry planszowej, która stała się narzędziem podsumowującym proces edukacyjny. Projekt spotkał się z dużym zainteresowaniem uczniów, a dzięki zastosowaniu gamifikacji i atrakcyjnej formy zajęć, młodzież z dużym zaangażowaniem odkrywała historie Sprawiedliwych.

Podsumowanie

Projekty edukacyjne Fundacji Ogród Sprawiedliwych cieszą się rosnącym zainteresowaniem i uznaniem wśród społeczności lokalnych i młodzieży. Dzięki różnorodnym inicjatywom, takim jak warsztaty, opowieści, pokazy filmowe i gry edukacyjne Fundacja skutecznie realizuje swoją misję promowania idei Sprawiedliwych, integracji oraz edukacji o prawach człowieka.

Celem Fundacji jest budowanie wspólnoty opartej na szacunku i wzajemnym zrozumieniu.

Dołącz do nas, by wspólnie tworzyć przestrzeń opartą o wartości i wiedzę!

The students had the opportunity to learn about the stories of individuals commemorated in the Garden of the Righteous and to reflect on what it means to be righteous in today's world. The workshops ended with a board game, which became a tool summarizing the educational process. The project was met with great interest from students, and thanks to the use of gamification and an attractive form of classes, the young people were very engaged in discovering the stories of the Righteous.

Summary

The educational projects of the Garden of the Righteous Foundation are gaining increasing interest and recognition among local communities and young people. Through a variety of initiatives, such as workshops, storytelling sessions, film screenings, and educational games, the Foundation effectively fulfills its mission of promoting the ideals of the Righteous, fostering integration, and educating about human rights.

The Foundation's goal is to build a community based on respect and mutual understanding.

Join us to create a space based on values and knowledge!

Upamiętnienia

Obchody 10. rocznicy założenia Ogródu Sprawiedliwych

W dniach 9-10 września 2024 roku Fundacja Ogród Sprawiedliwych w Warszawie obchodziła jubileusz 10-lecia założenia Ogródu Sprawiedliwych. To wyjątkowe wydarzenie zgromadziło licznie obecnych przedstawicieli świata kultury, nauki, biznesu oraz osób zaangażowanych w szerzenie idei Sprawiedliwych.

Koncert Ludovico Einaudiego z okazji 10 rocznicy założenia Ogródu Sprawiedliwych, fot. Andrzej Wiktor
Ludovico Einaudi's concert on the occasion of the 10th anniversary of the establishment of the Garden of the Righteous, photo: Andrzej Wiktor

Commemorations

Celebration of the 10th anniversary of the establishment of the Garden of the Righteous

On September 9-10, 2024, the Garden of the Righteous Foundation in Warsaw celebrated the 10th anniversary of the establishment of the Garden of the Righteous. This unique event gathered numerous representatives of the world of culture, science, business and people involved in spreading the idea of the Righteous.

9 września 2024

W Teatrze Wielkim – Operze Narodowej miał miejsce niezwykle koncert światowej sławy muzyka i kompozytora Ludovica Einaudiego.

Koncert Ludovico Einaudiego z okazji 10 rocznicy założenia Ogrodu Sprawiedliwych, fot. Andrzej Wiktor
Ludovico Einaudi's concert on the occasion of the 10th anniversary of the establishment of the Garden of the Righteous, photo: Andrzej Wiktor

Koncert poprzedziła konferencja prasowa, w której udział wzięli m.in. wiceprezydentka Warszawy, pani Aldona Machnowska-Góra, dyrektor Fundacji Auschwitz-Birkenau Wojciech Soczewica, przewodnicząca Rady Fundacji PZU prof. Hanna Machińska, prezeska Fundacji Ogród Sprawiedliwych Anna Ziarkowska oraz Francesco M. Cataluccio z Fundacji GARIWO.

Gala jubileuszowa została poprowadzona przez Grażynę Torbicką, a w części oficjalnej głos zabrali fundatorzy Fundacji: Gabriele Nissim – prezes mediolańskiej Fundacji GARIWO, Józef Wancer i Wojciech

September 9, 2024

An extraordinary concert by world-famous musician and composer Ludovic Einaudi took place at the Teatr Wielki – Polish National Opera.

The concert was preceded by a press conference attended by, among others, the Vice-President of Warsaw, Ms. Aldona Machnowska-Góra, the Director of the Auschwitz-Birkenau Foundation Wojciech Soczewica, the Chairwoman of the PZU Foundation Council Prof. Hanna Machińska, the President of the Garden of the Righteous Foundation Anna Ziarkowska and Francesco M. Cataluccio from the GARIWO Foundation.

The anniversary gala was hosted by Grażyna Torbicka, and the official part was attended by the founders of the Foundation: Gabriele Nissim – President of

Soczewica – dyrektor generalny Fundacji Auschwitz-Birkenau. W imieniu Komitetu Fundacji głos zabrała jego przewodnicząca prof. Agnieszka Bieńczyk-Missala. Uroczystość zakończył specjalny video-message doradczynie ONZ ds. zapobiegania ludobójstwu – Alice Wairimu Nderitu.

Konferencja prasowa przed koncertem fot. Andrzej Wiktor
Press conference before the concert, photo: Andrzej Wiktor

W obchodach uczestniczyli także Sprawiedliwi wśród Narodów Świata, przedstawiciele władz państwowych i władz miasta, przedstawiciele ambasad, instytucji, organizacji pozarządowych, przedstawiciele świata biznesu oraz młodzież z warszawskich szkół. Wydarzeniu towarzyszyły liczne publikacje medialne i transmisje na żywo, a także konkursy radiowe, dzięki którym idea Ogrodu Sprawiedliwych dotarła do szerokiego grona odbiorców.

the Milan-based GARIWO Foundation, Józef Wancer and Wojciech Soczewica – General Director of the Auschwitz-Birkenau Foundation. On behalf of the Foundation Committee, its Chairwoman Professor Agnieszka Bieńczyk-Missala spoke. The ceremony ended with a special video message from the UN Advisor on the Prevention of Genocide, Alice Wairimu Nderitu.

Józef Wancer, fot. Andrzej Wiktor
Józef Wancer, photo: Andrzej Wiktor

The Righteous Among the Nations, representatives of state and city authorities, representatives of embassies, institutions, non-governmental organizations, representatives of the business world and young people from Warsaw schools also participated in the celebrations. The event was accompanied by numerous media publications and live broadcasts, as well as radio competitions, thanks to which the idea of the Garden of the Righteous reached a wide audience.

10 września 2024

Uroczystości w Ogrodzie Sprawiedliwych w Warszawie z udziałem marszałka Sejmu, Szymona Hołowni oraz władz miasta Warszawy: wiceprezydentki Aldony Machnowskiej Góry, wiceprezydentki Adriany Porowskiej oraz przewodniczącej Rady miasta Mediolan pani Eleny Buscemi.

10 września na skwerze im. Jana „Jura” Gorzechowskiego, odbyła się główna część obchodów, fot. Andrzej Wiktor
On September 10, the main part of the celebrations took place in Jan "Jura" Gorzechowski Square, photo: Andrzej Wiktor

Upamiętnieniom towarzyszyły laudacje wygłoszone przez wybitnych gości: prof. Adama Daniela Rotfelda, Adama Michnika oraz Danutę Przywarę.

September 10, 2024

Celebrations in the Garden of the Righteous in Warsaw with the participation of the Speaker of the Sejm, Szymon Hołownia, and the Warsaw city authorities: Vice-President Aldona Machnowska Góra, Vice-President Adriana Porowska and the President of the Milan City Council, Ms. Elena Buscemi.

The commemorations were accompanied by laudations given by distinguished guests: prof. Adam Daniel Rotfeld, Adam Michnik and Danuta Przywara.

fot. Andrzej Wiktor / photo: Andrzej Wiktor

W ramach przygotowań do jubileuszu przeprowadzono renowację kamieni pamiątkowych i wymianę tablic informacyjnych, podkreślając wagę tego miejsca jako przestrzeni pamięci i refleksji.

Partnerami strategicznymi obchodów były: **Bank PKO BP oraz Fundacja PZU.**

Partnerami wydarzenia było: **DSH, Muzeum Auschwitz-Birkenau, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, firma KRUK, Steinway and Sons, Kancelaria JDP, Przepis na Muranów, Hotel Chopin Salon, BMW.**

Patronaty honorowe nad wydarzeniem objęli: **Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy, Marszałek Województwa Mazowieckiego, Ambasada Republiki Włoch, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Klimatu i Środowiska.**

Piegnij z nami pamięć o Sprawiedliwych!

In preparation for the anniversary, the memorial stones were renovated and information boards replaced, highlighting the importance of this place as a space of memory and reflection.

Strategic partners of the celebrations were: **PKO BP Bank and PZU Foundation.**

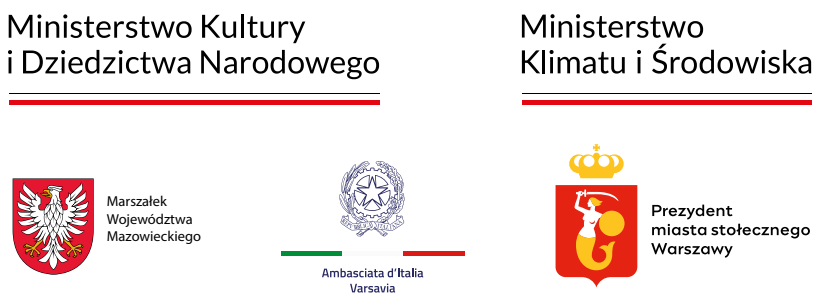
Partners of the event were: **DSH, Auschwitz-Birkenau Museum, POLIN Museum of the History of Polish Jews, KRUK, Steinway and Sons, JDP Law Firm, Przepis na Muranów, Hotel Chopin Salon, BMW.** Honorary patronage over the event was assumed by: **the President of the Capital City of Warsaw, the Marshal of the Mazovian Voivodeship, the Embassy of the Republic of Italy, the Ministry of Culture and National Heritage, the Ministry of Climate and Environment.**

Cultivate the memory of the Righteous with us!

Partnerzy strategiczni:

Patronaty honorowe:

Partnerzy:

Publikacja rocznicowa: 10 lat Ogrodu Sprawiedliwych w Warszawie

Z okazji jubileuszu 10-lecia założenia Ogrodu Sprawiedliwych w Warszawie Fundacja przygotowała wyjątkową publikację, która zawiera poruszające eseje opowiadające historie Sprawiedliwych. Każda opowieść to świadectwo ludzkiej solidarności, odwagi i nieugiętej walki o godność człowieka.

fot. Andrzej Wiktor / photo: Andrzej Wiktor

Anniversary publication: 10 years of the Garden of the Righteous in Warsaw

On the occasion of the 10th anniversary of the establishment of the Garden of the Righteous in Warsaw, the Foundation has prepared a special publication featuring poignant essays that recount the stories of the Righteous. Each narrative serves as a testament to human solidarity, courage, and the unwavering fight for human dignity.

fot. Andrzej Wiktor / photo: Andrzej Wiktor

W książce znajdują się także portrety Sprawiedliwych, które stworzyła artystka Milena Bujnowska. Jej prace stanowią wizualne upamiętnienie osób. Publikacja została wydana w dwóch wersjach językowych: polskiej i angielskiej, w nakładzie 2300 egzemplarzy. To wyjątkowe wydanie jest nie tylko cennym źródłem wiedzy o heroicznym postawach, ale także pięknym świadectwem wartości, które stanowią fundament Ogrodu Sprawiedliwych.

Odwiedź nasz Ogród i poznaj historie Sprawiedliwych!

The book also includes portraits of the Righteous, created by artist Milena Bujnowska. Her works provide a visual tribute to these individuals. The publication has been released in two language versions, Polish and English, with a print run of 2,300 copies. This unique edition is not only a valuable source of knowledge about acts of heroism but also a profound testament to the values that form the foundation of the Garden of the Righteous.

Visit our Garden and learn the stories of the Righteous!

Modernizacja Skweru im. gen. Jana „Jura” Gorzechowskiego – nowa przestrzeń w sercu Warszawy

Fundacja Ogród Sprawiedliwych jest zaangażowana w proces modernizacji Skweru Jana „Jura” Gorzechowskiego, który pełni funkcje miejsca odpoczynku i rekreacji dla okolicznych mieszkańców i Ogródu Sprawiedliwych. Fundacja współpracuje z Zarządem Zieleni, władzami miasta oraz lokalną społecznością, aby stworzyć przestrzeń, która będzie zarówno funkcjonalna, jak i estetyczna.

Fundacja zaproponowała nową koncepcję upamiętnień, której szczegóły są na etapie uzgodnień. Fundacja Ogród Sprawiedliwych dąży do stworzenia przestrzeni, która będzie odpowiadała potrzebom wszystkich użytkowników skweru.

Serdecznie zapraszamy do śledzenia postępów procesu modernizacji Skweru im. gen. Jana „Jura” Gorzechowskiego i do aktywnego uczestnictwa w konsultacjach!

Modernization of the General Jan "Jura" Gorzechowski Square – a new space in the heart of Warsaw

The Garden of the Righteous Foundation is involved in the process of modernizing the Jan "Jur" Gorzechowski Square, which serves as a place of rest and recreation for local residents and the Garden of the Righteous. The Foundation is working with the Greenery Board, city authorities and the local community to create a space that will be both functional and aesthetic.

The Foundation has proposed a new concept of commemoration, the details of which are currently being agreed upon. The Garden of the Righteous Foundation aims to create a space that will meet the needs of all users of the square.

We cordially invite you to follow the progress of the modernization process of the General Jan "Jur" Gorzechowski Square and to actively participate in the consultations!

ilustracje: Milena Bujnowska
illustrations: Milena Bujnowska

